

антресолитъ на Версалския замъкъ, като врачъ на краля, който го наричаше *моя мислителъ*.

„Отъ нѣкое време насамъ, Гревската площадь *) не пустува,“ пише Бошамонъ, въ дневника си, който той е писалъ нѣколко години прѣди революцията.

При навечерието на самото ѝ избухване, единъ пжтешественникъ, Артуръ Юнгъ, който бѣ посѣтилъ Франция, сравнява бѣдсията ѝ съ тия на Ирландия и се чуди на дълготърпѣнието на френския народъ. „Ахъ! провиква се той, да бѣхъ поне единъ день законодатель на Франция, какъ бихъ азъ направилъ да исхвъркнатъ тия голѣмци.“ И наистина, комитета на публичната безопасностъ не билъ злѣ постѣжилъ когато, за оправдание на революцията, той накаралъ да прѣпечататъ книгата на Артура Юнгъ въ количество отъ 40,000 екземпляра и да я разпръхтѣ по всичкитѣ общини.

Но може би мнѣнието на единъ чужденецъ да се заподозри. Да разгледаме нѣкое друго; да чуйме що ще ни каже графъ Гиберъ, едно официално лице: „Народа живѣе въ таквъзъ тягостно положение, и душевно вълнение, щото да имаше сила да скѣса връзкитѣ които го свързватъ съ правителството, той щеше да си изработи нови закони и да си назначи други управници.“

— Че пъкъ защо ли да не чуйме що казва и самия регентъ на Франция? „Да бѣхъ поданикъ, казваше той, щѣхъ безъ друго да са възбунтувамъ.“

Наистина за очудване е продължителността на този редъ работи, ако ги изучаваме съ малко по голѣмо внимание и по съ присърдце. Твърдѣ дълго време сж търпѣли една наслѣдствена тирания, защото не сж вѣрвали въ възможността да се отървжтъ отъ нея. Но щомъ тая възможностъ се показала, като лхчъ отъ свѣтлина, за нея се докопватъ страстно, а понѣкога даже и бе-